

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. M.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Z. L., advokátkou so sídlom v N., proti žalovanej **E. N.**, bývajúcej v N., **o vylúčenie veci z exekúcie**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp.zn. 9 C 43/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. mája 2007 sp.zn. 8 Co 321/2006, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 27. októbra 2006 č.k. 9 C 43/2006-83 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala vylúčenia veci z exekúcie vedenej proti povinnému Ľ. M. v prospech oprávnenej žalovanej súdnym exekútorom Bc. I. M., a to bytu č. X. na X. poschodí v B., nachádzajúci sa v bytovom dome, zapísanom v Správe katastra B. na LV č. X., katastrálne územie R., obce B., mestskej časti R., okres B., na parc. č. X., so súp. č. X. o výmere X. m² – zast. plocha a nádvorie a podiel priestorov na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku v podiele X.. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovu konania v sume 4 293,-- Sk do 3 dní po právoplatnosti rozsudku k rukám právneho zástupcu žalovanej. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na vykonané dokazovanie, na ustanovenie § 55 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. (ďalej len Exekučný poriadok) a § 256 ods. 1 O.s.p. tým, že dôvody, pre ktoré žalobkyňa navrhovala vylúčiť predmetný byt z exekúcie, boli právne irelevantné a nezodpovedajúce uvedeným zákonným ustanoveniam. Okresný súd mal preukázané, že žalobkyňa nadobudla predmetný byt so svojím manželom počas trvania manželstva do bezpodielového spoluvlastníctva a za trvania manželstva toto spoluvlastníctvo zrušené nebolo. Poukázal na

skutočnosť, že v tomto konaní súd neskúma, za akých podmienok a z akých finančných prostriedkov byt nadobudli, neskúma ani právoplatný exekučný titul, ani to, ako vznikla pôžička žalovanej ako oprávnenej z exekúcie proti povinnému L. M.. Podľa okresného súdu na rozhodnutie vo veci nemalo vplyv ani čestné prehlásenie svedka M. z 30. júna 2003, nakoľko toto bolo spísané už v čase prebiehajúcich exekučných konaní. Na základe tohto prehlásenia k zmene vlastníctva na liste vlastníctva ani nedošlo.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 10. mája 2007 sp.zn. 8 Co 321/2006 na odvolanie žalobkyne potvrdil rozsudok prvostupňového súdu a zaviazal žalobkyňu k povinnosti zaplatiť právnomu zástupcovi žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v sume 1 430,-- Sk do troch dní. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Doplnil, že pri posudzovaní otázky právneho stavu vlastníctva k predmetnému bytu je potrebné vychádzať z obsahu verejnej listiny – listu vlastníctva. Sporný byt je predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a bývalého manžela. Rozhodnutie o vyporiadaní tohto majetku je síce konštitutívne, avšak s účinkami až do budúcnosti. Predbežné opatrenie vydané v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva je pre toto konanie právne bezvýznamné a bolo aj zrušené. Na základe skutočností uvádzaných žalobkyňou nie je možné jej návrhu vyhovieť, nakoľko nepreukázala existenciu práva (svojho alebo inej osoby) na vec, ktoré by nepripúšťalo exekúciu.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa. Uviedla, že ho podáva v zmysle § 241 ods. 2 písm.a/, b/ a c/ O.s.p. v spojení s § 237 písm.f/ O.s.p. Podľa jej tvrdenia k tejto procesnej vade došlo 27. októbra 2006 na pojednávaní pred súdom prvého stupňa v dôsledku porušenia § 101 ods. 2 O.s.p. V rozpore s týmto ustanovením bola vec prejednaná a rozhodnutá v jej neprítomnosti (a tiež v neprítomnosti jej splnomocnenej zástupkyne) napriek tomu, že listom doručeným súdu dňa 28. septembra 2007 (správne malo byť uvedené 29. septembra 2006) ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní ako aj neúčast' splnomocnenej zástupkyne a súčasne požiadala, aby ju súd vypočul cestou dožiadaného súdu. Je toho názoru, že aj keď súd výslovne nepožiadala o odročenie pojednávania tým, že požiadala o vypočutie cestou dožiadaného súdu prejavila vôľu, že sa mieni k veci vyjadriť. Navrhla preto, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho a prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie je nedôvodné a účelové. Podľa jej názoru žalobkyni nebola súdom odňatá možnosť vo veci konať, lebo žalobkyňa svoju neúčast' na pojednávaní len ospravedlnila, o odročenie pojednávania nežiadala a jej splnomocnená zástupkyňa svoju neúčast' neospravedlnila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p. preto nie je prípustné. Nejde ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci nerozhodoval (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Nejedná sa ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie preto podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na námietku žalobkyne, ale tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z väd uvedených v § 242 ods. 1 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou vadou v zmysle § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania nie je založená už tým, že účastník určitú vadu konania tvrdí, ale až zistením, že konanie je takou vadou skutočne postihnuté.

Žalobkyňa v dovolaní nenamietala, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania žalobkyne, dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm.a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm.f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Citované zákonné ustanovenie umožňuje súdu, aby na pojednávaní prejednal vec v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že tento bol na pojednávanie riadne predvolaný a že na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. O odročenie pojednávania musí teda účastník konania (zástupca) požiadať (nestačí neúčast' len ospravedlniť) a žiadosť o odročenie pojednávania musí byť súčasne podložená „dôležitým dôvodom“. Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania, posudzuje súd vždy podľa konkrétnych, individuálnych okolností prípadu.

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňu v danej veci zastupovala splnomocnená zástupkyňa Ing. A. N.. V zmysle § 28 ods. 2 druhá veta O.s.p. bola oprávnená na všetky úkony, ktoré mohla v konaní urobiť žalobkyňa. Predvolanie na podnávanie vytýčené prvostupňovým súdom jej bolo riadne a včas doručené (viď doručenkú pripojenú k č.l. 77 spisu). Žalobkyňa prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne listom z 27. septembra 2006 požiadala okresný súd o ospravedlnenie z účasti na pojednávaní, nariadenom na 27. októbra 2006 z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu matky v zmysle lekárskej správy z 30. mája 2006, avšak o odročenie pojednávania nepožiadala. Uviedla len, že by opäť využila možnosť vypovedať v mieste trvalého bydliska. Keďže žalobkyňa už bola vypočutá dožiadaným súdom dňa 30. júna 2006, okresný súd na pojednávaní dňa 27. októbra 2006 rozhodol uznesením, že bude pojednávať v jej neprítomnosti podľa § 101 ods. 2 O.s.p. Na tomto pojednávaní nové dokazovanie nevykonával. Oboznámil iba zápisnicu o výsluchu žalobkyne a dovtedy vykonané dôkazy a následne bol predsedom senátu (samosudcom) vyhlásený rozsudok.

Ak za tohto stavu prvostupňový súd vec prejednal v neprítomnosti žalobkyne a v neprítomnosti jej zástupkyne, neporušil tým žiadne procesné ustanovenie a právo patriace žalobkyňi ako účastníčke konania. Prvostupňový súd procesným postupom, ktorý zvolil, neodňal preto žalobkyňi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Dôvod prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je teda daný.

Napokon je potrebné uviesť, že odvolací súd na základe odvolania žalobkyne riadne v súlade s § 214 ods. 1 O.s.p. nariadil na jeho prejednanie pojednávanie, ktorého sa zúčastnila aj žalobkyňa so svojou zástupkyňou. Na pojednávaní odvolacieho súdu sa k veci mala možnosť vyjadriť, ktorú možnosť aj využila, čím bol dodržaný procesný postup podľa § 215 druhej vety O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobkyne smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné podľa § 238 O.s.p. nie je; keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.), bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. augusta 2009

JUDr. Eva Sakalová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

